

Список використаних джерел

1. Ануфрієва Н. Дещо про культуру спілкування // Міліція України. – 2001. – № 6.

2. Стрілецька М. В. Етика ділового спілкування: взаємини в колективі / [Електронний ресурс] / М. В. Стрілецька. – Режим доступу: <http://www.bizslovo.org/content/index.php/ru/diloviy-etyket/160-kerivnyk-pidlegliy/657-etyka-dil-spilk-vzaemnyuv-kolektyvi.html>.

3. Сучасна українська лінгводидактика. Норма в термінології. Автор: Сергій Омельчук. Видатництво: Києво-Могилянська академія 2019 р.

Миронова Алевтина Сергіївна,

курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
юридичного документознавства навчально-
наукового інституту № 1 Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
філологічних наук, доцент ***Клименченко С. Д.***

СЛЕНГОВІ УТВОРЕННЯ В МОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Мова здобувачів вищої освіти Національної академії внутрішніх справ така ж різнобарвна, строката, здатна до сприйняття всього нового, як і її носії.

Адже курсантський колектив – це замкнений мікросоціум з суворим внутрішнім розпорядком та ієрархією відносин. Для здобувачів вищої освіти, які знаходяться у соціальній ізоляції на території свого інституту, використання жаргонізмів є одним із способів адаптації у новому середовищі, своєрідною спробою соціалізації серед однолітків цієї групи через наслідування її норм.

Під час спілкування можуть використовуватися наукові терміни, запозичені слова, стилістично забарвленні лексеми, просторіччя, діалекти та жаргони, а одним із основних складників розмовної лексики майбутніх юристів виступає сленг. Сленгові лексеми – це не шкідливе утворення мови, яке вульгаризує усну мову, а органічна та деякою мірою необхідна частина цієї системи.

Дослідженню сленгу приділяло увагу багато мовознавців: В. Хом'янов, Т. Нікітіна, Ю. Шевельов, Л. Нікольський, І. Ющук, В. Бондалетов, О. Горбач, Л. Ставицька, О. Тараненко, В. Балабін, Т. Ілик, В. Винник, Д. Ганич, С. Єрмоленко та інші.

Цікаво, що Д. Голсуорсі дає поняття сленгової мови як мови монетного двору, а Карл Сендберг – як мови, яка закочує рукава, плює на долоні і приступає до роботи, або як поезія простої людини тощо. Зрозуміло, що в науковому сенсі цінність таких визначень невелика, хоча з них все ж видно, що сленг вважається мовою простого люду й основою для творення національного словника

Спостерігаючи за мовним середовищем здобувачів вищої освіти Національної академії внутрішніх справ, можна помітити, що основним у мовній діяльності курсантів є спроба користуватися словом як засобом ствердження своєї інтелектуальної сили, що стає ознакою авторитету в колективі, та намагання шукати адекватні способи передачі своїх думок.

Дослідники вважають, що курсантський сленг виконує три основні функції: інформативну, спонукальну та експресивну. На нашу думку, він має ще одну надзвичайно важливу функцію – консолідує, адже він сприяє зближенню військових (курсантів), які раніше належали до різних соціальних груп. Його «карнавальність», експресивність та гумористичність – це своєрідний виклик статусу, спроба розрядити напруженість службової атмосфери, суворої дисципліни, жорсткості внутрішньої ієрархії. Сленгові утворення – пропуск у корпорацію людей у погонах, саме тому курсанти часто обмежують використання стандартизованих мовних одиниць на користь жаргонізмів, щоб стати частиною хоч і соціально обмеженої, але великої спільноти.

Розгляд цієї теми передбачав проведення моніторингового дослідження мовлення курсантів 2-го курсу (108 респондентів 201–204 груп), у ході якого було виявлено, що 30 % опитаних у мовленні ніколи не використовують молодіжний сленг, інколи – 44 %, часто – 18 %, досить часто – 8 %. Аналіз даних спонукає зробити висновок, що на ступінь поширеності сленгу серед здобувачів вищої освіти Національної академії внутрішніх справ впливають такі чинники, як вік, місце проживання, рівень освіти, засоби масової інформації, можливість або неможливість використання словесних засобів спілкування та ін.

Більше 46 % зазначають, що спілкуватися за допомогою сленгу зручніше, зрозуміліше, легше, лаконічніше, швидше;

дехто доводить, що це економно і без них нудно. Сленгові слова та вирази, які вживають здобувачі вищої освіти, є досить різноманітними й відмінними в різних групах. Наприклад, лексему «розуміти» в одній компанії звикли замінювати словом «шарити», а в іншій – «розчехлятися».

Результат опитування показав, що 65 % курсантів 201 групи можуть уникати використання сленгу; 57 % 202-ї групи погодилися з думкою, що сленгові лексеми можна не вживати; 48 % 203-ї вважають, що сленгове спілкування інколи потрібне задля економії часу; 45 % здобувачів вищої освіти 204-ї групи доводять, що без сленгу їм важко спілкуватися, адже саме так вони вирізняються з-поміж інших. 72 % зізнавалися в бажанні вивчати мову, але деякі прогалини гальмують це прагнення. Частина респондентів визначає, що без сленгу не може повноцінно розвиватися мова. Певні групи людей змушені використовувати сленгові утворення для виділення якихось характерних особливостей, уподобань, інтересів.

Сленг майбутніх юристів в українській мові дуже багатий, і словник це підтверджує. У ньому можна побачити як позитивні сторони життя курсантів, так і їхні проблеми. Сленгові утворення – це своєрідна зона росту будь-якої мови. Він змінюється так швидко, що ніхто навіть не помічає цього, проходить через життя молодих людей, торкаючись їхніх «языків», та навряд чи хто на те надто зважає. Сленг посідає помітне місце як засіб виділення індивіда із маси і спосіб вербального спілкування. Дослідження показало, що більшість здобувачів вищої освіти погоджуються вивчати мову, а сленгові лексеми намагатимуться вживати в певних ситуаціях. Сленгові утворення просочуються в літературу, а часом і в літературну мову. Але то лише його фотографічні знімки – живий і справжній він тільки в усному мовленні. Дана тема допоможе вивчати цей мовний феномен, що дозволяє прослідкувати за динамікою розвитку української мови.

Мовний матеріал, зібраний у ході дослідження, може бути використаний на заняттях з соціолінгвістики, стилістики сучасної української мови, а також послуговувати для укладання словника соціалектів національної мови.